

SXEDIO.F5D

30.4.1943: Η ΠΕΚ ΕΝΙΣΧΥΕΤΑΙ ΚΑΙ ΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΔΙΑΘΕΤΕΙ 100 ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΤΟΠΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ

Παρά την αντιπαλία και τον πόλεμο με το ΑΚΕΛ, που έπαιρνε διαστάσεις σε πολλούς τομείς, η ΠΕΚ κατώρθωσε να ανδρωθεί και στην πρώτη επέτειο από της ίδρυσης της διέθετε εκατό και πλέον Αγροτικές Τοπικές Ενώσεις μέλη και χιλιάδες αγρότες οργανωμένους υπό τη σημαία της. (Οι Αγροτικές Τοπικές Ενώσεως έγιναν γωνιστές με τα αρχικά ΑΤΕ-ΠΕΚ και προστίθετο στη συνέχεια το όνομα της Κοινότητας δηλαδή ΑΤΕ-ΠΕΚ Λύσης ή ΑΤΕ ΠΕΚ Πραστειού)

Το Δεύτερο Παγκύπριο Συνέδριο της ΠΕΚ έγινε στη Λευκωσία, στο οίκημα του Παγκυπρίου Γυμνασίου στις **30** Απριλίου **1943**.

Το συνέδριο ήταν διήμερο και ένας παό τους ομιλητές ήταν ο Μελής Ζαχαριάδης, ένας από τα βασικά στελέχη της Οργάνωσης ο οποίος επιτέθηκε ανοικτά και δημόσια εναντίον του ΑΚΕΛ.

Όταν μάλιστα ο ομιλητής αναφέρθηκε στο ΑΚΕΛ ακούστηκαν στην αίθουσα και φωνές αποδοκιμασίας του Κόμματος, όπως "Αίσχος", "Αίσχος".

Λεπτομέρειες των εργασιών του συνεδρίου έδωσε η εφημερίδα της Λευκωσίας "Ελευθερία":

"Εν αρχή του Συνεδρίου προσεφώνησε τους προσεκλημένους και τους αντιπροσώπους του αγροτικού Κόσμου ο κ. Σωκράτης Γεωργιάδης, μέλος του Προεδρείου της ΠΕΚ. Ο κ. Γεωργιάδης ανέφερε εις το επιτελεσθέν μέγα έργον της Παναγροτικής Ενώσεως, προσθέσας ότι εάν το Α Παναγροτικόν Συνέδριον ήτο γενέθλιος ημέρα της ΠΕΚ, το σημερινόν είναι το συνέδριον της μεγάλης εξορμήσεως και της επικρατήσεως της.

Πολλή εργασία και πλήθος φροντίδων, σκοπών, μεριμνών και δράσεως απόκεινται προ ημών.

Ο κ. Γεωργιάδης ετερμάτισε την ομιλίαν του ως

εξής: " Καί μέσα εις την δίνην της μεγάλης ανθρωποφαγής επιτελούμεν και ημείς το πολεμικόν έργον των μετόπισθεν, με την σκέψιν πάντοτε εστραμμένην προς την ιδέαν της απελευθερώσεως του ελληνικού γένους, που στενάζει σήμερα υπό το βαρύ πέλμα του κατακτητού, και προς εφαρμογήν των αρχών της αυτοδιαθέσεως των λαών και των δηλώσεων του αλαντικού και την απόδοσιν της δικαιοσύνης εις τους προαινίους και αναλλοιώτους πόθους τους Κυπριακού λαού".

Μετά τον κ. Γεωργιάδην ωμίλησε διά μακρών επί των πεπραγμένων της ΠΕΚ ο Γενικός Γραμματεύς αυτής κ. Χαρίδημος Χατζηχάρος, όστις απεκάλυψεν ότι υπέρ τας **100** Αγροτικάί Τοπικάί Ενώσεις αποτελούν την δύναμιν της ΠΕΚ, ευρίσονται δε υπό ίδρυσιν **42** άλλαι τοιαύται ενώσεις. Η γραμματεία της ΠΕΚ κατά το διαρρεύσαν διάστημα απήντησεν εις **3,000** επιστολάς αποσταλείσας εκ διαφόρων κοινοτήτων,.

Ο κ. Χατζηχάρος ανεφέρθη επίσης εις τα εμπόδια, άτινα συνήντησεν η ίδρυσις και επέκτασις της ΠΕΚ, την οποίαν ως είπε έσπευσε να καταπολεμήση ένας κομματικός οργανισμός, το ΑΚΕΛ, κυκλοφορήσας προς τον σκοπόν αυτόν και **10,000** προκηρύξεις (εις το σημείον τούτο ηκούσθησαν κραυγαί "άίσχος", "άίσχος"). Παντού όπου μετέβαινον αντιπρόσωποι της ΠΕΚ προς ίδρυσιν αγροτικών τοπικών ενώσεων υπήρχον στοιχεία, τα οποία αντέδρων εις την αγροτικήν αυτή προσπάθειαν,

Ο κ. Χατζηχάρος επήνεσε τας φιλοτίμους προσπάθειάς των κ.κ. Μελή Ζαχαριάδη και Π. Κουμενή, οι οποίοι μη φειδόμενοι κόπων και τελείως αφιλοκερδώς προσέφεραν μεγίστας υπηρεσίας εις τη ΠΕΚ, καταστάντες οι Απόστολοι αυτής.

Ο ομιλητής επέκρινε την πολιτικήν της Κυβερνήσεως έναντι του αγροτικού κόσμου, ιδίως όσον αφορά τας τιμάς των γεωργικών προϊόντων αι οποίαι ωρίζοντο και ορίζονται ερήμην των αμέσως ενδιαφερομένων γεωργών. Τα διαβήματα της ΠΕΚ παρά τη Κυβερνήσει και τας εκάστοτε Κυβερνητικάς

απαντήσεις εις επιστολάς της ΠΕΚ ο γεωργικός κόσμος επληροφορείτο διά της "Ελευθερίας".

Η Κυβέρνησις προσέθεσεν ο κ. Χατζηχάρος, εν τη προσπάθειά της να μειώση τον τιμάριθμον διειτίμησε τα γεωργικά προϊόντα εις χαμηλάς τιμάς και τούτο καθ' ην στιγμήν άλλα είδη πωλούνται εις τιμάς πολλαπλασίως μεγαλυτέρας των προπολεμικών.

Εμνημόνευσεν επίσης των υψηλών τιμών των απαραίτητων διά τον γεωργόν ειδών. Τελευταίον εξέφρασε την πεποίθησιν του, ότι η ΠΕΚ θα περιλάβη εις τους κόλπους της ολόκληρον τον αγροτικόν πληθυσμόν".

Εναντίον του ΑΚΕΛ επιτέθηκε και ο εκπρόσωπος του συλλόγου Ρέα Αθηαίνου Μελής Ζαχαριάδης:

" Ο κ. Ζαχαριάδης επικροτούμενος υφ' όλων των συνέδρων ετόνισεν ότι η ΠΕΚ θα ακολουθήση όσον αφορά τας οικονομικάς επιδιώξεις των αγροτών, ανεξάρτητον πολιτικήν, καίτοι μετ' ευχαριστήσεως θα δη και την οργάνωση των αυτών ούτως ώστε αι οργανώσεις εργατών αγροτών και αυτών θα δυνηθούν εν καιρώ να συνεργασθούν προς εκπλήρωσιν των εθνικών πόθων του Κυπριακού λαού, απαρτιζομένου ούτως ειπείν ενός εθνικού Κυπριακού Κογκρέσσου. Οι σύνεδροι εξέφραζον επανειλημμένως την αποδοκιμασίαν των κατά του ΑΚΕΛ διά της λέξεως "Αίσχος".

Είπε αναλυτικώτερα ο Ζαχαριάδης:

"Ποίον όμως το πρόγραμμα του Κόμματος τούτου και ποία η μέχρι σήμερον δράσις του; Κατά την γνώμην μου το πρόγραμμα του ουδέποτε διεσαφηνίσθη, ουδέποτε διευκρινίσθηκαι ουδέποτε εκαθαρίσθη επακριβώς. Και Εργατικά είναι αφού την υπόστασιν του την εβάσισε απ' αρχής, της εμφάνισης του πάνω στες συντεχνίες και Κεφαλαιοκρατικό αφού τους κόλπους του περιλαμβάνει τόσοσς και τόσοσς μεγαλοεπιχειρηματίες, και αγροτικό είναι αφού ενδιεφέρθη και απεκήρυξε το Α. Παναγροτικό Συνέδριο που εγέννησε την ΠΕΚ με την διακήρυξη του πως το

Λευκόνοικο, Αθηαίνου, Πρασειό, τα τρία αυτά ιδρυτικά της ΠΕΚ χωριά δεν είναι αγροτικά κέντρα, αλλά φωλιές τοκογλύφων και τσιφληκάδων και αγροτικό κέντρο είναι μονάχα η Αγλαντιζιά που σπέρνει **100** σκάλες κριθάρι το χρόνο μονάδα, για αγορά των αλόγων των αμαξάρηδων της Λευκωσίας.

Και τούτο γιατί η Αγλαντιζιά είναι το χωριό του επί του αγροτικού ζητήματος προϊσταμένου στελέχους του κόμματος σε προ πολλού και η οποία αποτελείται από δυο Κυπρίους μετανάστες ακαθορίστου επαγγέλματος και δύο ράφτες, χθες καλφάδες του Εμποροράφτη Λευκωσίας κ. Παρισινού, έδωσαν οδηγίες να παύουν να μιλούν να γράφουν και προσπαθούν στο Λονδίνο για την αυτονομία της Κύπρου, αλλά να ζητούν την Ένωση της με την Ελλάδα επειδή τα πράγματα άλλαξαν τώρα τελευταία στη Κύπρο, και πήραν ξαφνικά ζωηρότερο το παντοτεινό τους γαλανόλευκο χρώμα.

Το ΑΚΕΛ κατώρθωσε να κάμει αρκετή ρούσικη πολιτική που ούτε στην ίδια την Ρωσία δεν έχει σήμερα τη θέση της και να κτυπήσει έστω και σε μικρή σφαίρα το εθνικό φρόνημα του Κυπριακού λαού. Κανένας υπόδουλος λαός μέσα στην Παγκόσμια Ιστορία δεν αναφέρθηκε ποτέ πως μπόρεσε κι απόχτησε την ελευθερία του, χωρίς πυξίδα στους αγώνες του, χωρίς να έχη την φλόγα που καίει χωρίς το εθνικό φρόνημα, το αίσθημα και την περηφάνεια για την φυλετική καταγωγή και Ιστορία του. Η Ρωσία προ πολλού πριν από το σημερινό πόλεμο, προ της ιστορικής ανάγκης αναγκάστηκε να κάμει στροφήν **90** μοιρών προς τα δεξιά και εκείνο που επί **20** χρόνια κτύπησε κι έθαψε το εθνικό δηλαδή αίσθημα και την αγάπη στην πατρίδα, αναγκάστηκε να κάμει στροφήν **90** μοιρών προς τα δεξιά και εκείνα που επί **20** χρόνια κτύπησε κι έθαψε το εθνικό δηλαδή αίσθημα και την αγάπη στη πατρίδα, αναγκάστηκε να το ξεθάψει και να το προτάξει σα χαλύβδινη ασπίδα, μπρος στον κίνδυνο των Γερμανών που απειλεί την ελευθερία της.

Η ΠΕΚ που αντιπροσωπεύει σήμερα και θα αντιπροσωπεύει πάντα τη μεγαλύτερη δύναμη του

τόπου, θα παραμείνει καθαρή ταξική αγροτική παράταξη θα έχει δική της ταξική πολιτική, δεν θα προσεταιρισθή αυτή κανένα μη αγροτικό στοιχείο όμως πρόθυμη θα είναι πάντα, να συμβάλει στο πολιτικό νοικοκύρεμα της Πατρίδος μας, και σε κάθε άλλον αγώνα που θα φέρει καθαρή τη σφραγίδα της Παγκύπριας Πατριωτικής Προσπάθειας".

Το συνέδριο αποφάσισε να μη "αποβάλει τον επαγγελματικών χαρακτήρα της (η ΠΕΚ) αποκλεισθείσης οιασδήποτε συμμετοχής των μελών αυτής εις το ΑΚΕΛ ή εις τυχόν ιδρυθησόμενον Εθνικόν Κομμα".

Τέλος επανεξέλεξε τον Χαρίδημο Χατζηχάρο σαν Γενικό Γραμματέα και τα νέα μέλη του ανωτάτου Συμβουλίου.

ΑΝΩΤΑΤΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ: Μέλη του Ανωτάτου Αγροτικού Συμβουλίου εκλέγηκαν οι πιο κάτω: Χαρίδημος Χατζηχάρος Αθηαίνου, Γενικός Γραμματέας, Διονύσιος Χροστοφόρου Λάπηθος, ταμίας, Λοΐζος Ιερείδης Μόρφου.

Αυτοί αποτελούν και την Εκτελεστική Επιτροπή του Ανωτάτου Αγροτικού Συμβουλίου) Μιλτιάδης Χ. Παπάς Γερμασόγεια, Ιωάννης Χατζηχαλαράμπος Στρουπί και Μιχαήλ Παπακυριακού Λευκόνοικο.

ΕΠΑΡΧΙΑΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ: Μέλη των Επαρχιακών Συμβουλίων εκλέγηκαν οι πιο κάτω:

ΛΕΥΚΩΣΙΑ: Ιωάννης Αργυρίδης, Ανω Ζώδια, Γραμματέας, Στ. Μαΐμαρίδης Τραχώνι, Σωκράτης Γεωργιάδης Ευρύχου, Ματθαίος Μαυρομαμάτης Ακάκι και Κ. Χατζησπύρου Σκυλλούρα.

ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ: Γ. Στεφανίδης εκ Λευκόνοικο, Γραμματεύς, Κ. Χρυσάνθου από τον Άγιο Θεόδωρο, Αριστοκλής Χατζηγεωργίου από την Ασσια, Γεώργιος Ζωμενής από την Κώμη Κεπήρ και Ελευθέριος Ψάλτης από την Κερύνεια.

ΛΕΜΕΣΟΣ: Θεόδωρος Χατζηκωνσταντά από τον Πύργο, Γραμματέας, Ιωάννης Ξενή από το Ζακάκι, Κυπρι. Φιλή από την Ασγάτα, Νικ. Τσίκκος από τον Δωρό, και Χρ. Κ. Νικολάου από το Καλό Χωριό.

ΛΑΡΝΑΚΑ: Μιχ. Μιχαηλίδης από την Ευλοφάγου, Γραμματέας, Παυλής Πετρής από την Αραδίππου, Γ. Σινοδώρου από τα Λεύκαρα, Γ. Καρυδάς από την Ορά και Λάμπρος Βιολάρης από την Καλαβασό.

ΠΑΦΟΣ: Παπαβασίλης Στυλιανού από την Επισκοπή, Φαίδων Παπακόκκινος από την Τραχυπέδουλα, Κ. Λεωνίδου από την Χλώρακα, Αρέστης Στυλιανού από τη Δρούσα και Ν. Παπανικόπουλος από την Πόλη Χρυσοχούς.

ΚΕΡΥΝΕΙΑ: Κ. Δαμασκηνός από τον Καραβά, Γραμματέας, Αντ. Φραγκούδης από τον Κορμακίτη, Ανδρέας Γιάγκου από το Δίκωμο, Σάββας Σαββίδης, από το Μπέλλα Παίς και Μ. Καίσαρης από την Καλογραία.

Το Συνέδριο ενέκρινε τρία τηλεγραφήματα. Το ένα απευθυνόταν στον Πρωθυπουργό της Μεγάλης Βρετανίας Τσέρτσιλ, το άλλο στον Αποικιακό Γραμματέα και το τρίτο προς τον Κυβερνήτη.

Στο ψήφισμα προς τον Τσέρτσιλ τονιζόταν:

"Αντιπροσωποι 400 αγροτικών κοιν. συμφώνως προς την διακήρυξιν του Ατλαντικού τας δηλώσεις του κ. Τσέρτσιλ εν Κύπρω κατά το 1907 και τας εκ μέρους της αγγλικής Κυβερνήσεως προσφοράς της Κύπρου εις την Ελλάδα κατά Δεκέμβριον 1912 και Οκτώβριον του 1915".

Στο ψήφισμα προς τον Αποικιακό Γραμματέα αναφερόταν:

"Το Β Παναγροτικόν Συνέδριον Κύπρου διαμαρτύρεται εντόνως και αντιτίθεται κατά σχεδίου μονοπωλήσεως και αποκλειστικότητος μεταφοράς φθαρτών προϊόντων, θεωρούν τούτο ως επιζήμιον και ασύμφορον τόσον διά τους παραγωγούς, όσον και διά τους καταναλωτάς. Εισηγείται παροχήν διευκολύνσεων και ευχέρειαν μεταφοράς προϊόντων".

Τέλος με ψήφισμα προς τον Κυβερνήτη ζητείτο η λήψη διαφόρων μέτρων προς αντιμετώπιση των προβλημάτων των γεωργών:

"Εξοχώτατε,

Υμείς η Εκτελεστική Επιτροπεία του Ανωτάτου Αγροτικού Συμβουλίου, δεόντως εξουσιοδοτηθείσα

παρά των αντιπροσώπων των συνελθόντων εις το Β Παναγροτικόν Συνέδριον Κύπρου, το συγκροτηθέν εν Λευκωσία κατά την 30ην Απριλίου και την 1ην Μαΐου 1943 έχομεν την τιμήν να υποβάλωμεν προς την Υμετέραν Εξοχότητα το ακόλουθον ψήφισμα εξ 25 άρθρων μετά συνοδευτικού επεξηγηματικού υπομνήματος με τη πεποίθησιν ότι θα τύχη της δεούσης ευμενούς προσοχής και μελέτης εκ μέρους της Κυβερνήσεως:

1. Θέσπισις πραγματικής προστατευτικής αγροτικής νομοθεσίας.

2. Αποκατάστασιν των ακτημόνων αγροτών και ενίσχυσιν των κατεχόντων ολίγον κλήρον διά της παραχωρήσεως δασικών και χαλίτικων καλλιεργησίμων εκτάσεων.

3. Κατάργησιν των προνομίων και φερμανίων και των τρεχάτων νερών και ποταμών, καθορισμόν του ενοικίου επί των νερών τούτων επί τη βάσει της σημερινής τιμής των προϊόντων, κατάργησιν του φόρου ιταρέ και επέκτασιν των κληρονομικών δικαιωμάτων επί των Βακουφικών.

4. Κατασκευήν αρδευτικών έργων εις μεγάλην κλίμακα, καταργουμένων των αρδευτικών δικαιωμάτων.

5. Εκτέλεσιν αντιδιαβρωτικών έργων, δαπάναις της Κυβερνήσεως.

6. Αναπροσαρμογήν του φορολογικού συστήματος επί δικαιότερων βάσεων, προς τον σκοπόν της ανακουφίσεως των πτωχοτέρων αγροτών.

7. Υπαγωγήν των προς την γεωργικήν τράπεζα αγροτικών χρεών εις τον περί ανακουφίσεως των αγροτών νόμον, με αναδρομικήν ισχύν.

8. Ελάττωσιν του τόκου των δανείων της Γεωργικής τραπεζής προς τους αγρότας από 7% εις 3% ετησίως και κατάργησιν των διατάξεων της θεωρούσης τον τόκον 12% ως νόμιμον.

9. Εφοδιασμόν των αγροτών με όλα τα αναγκαία διά την εργασίαν των εργαλεία, λιπάσματα, φάρμακα διά ψεκασμόν και άμεσον εξεύρεσιν θειαφιού διά τους αμπελουργούς και τους κηπουρούς εις τιμάς προσιτάς,

συνεισφέροντος και του δημοσίου ταμείου και ίδρυσιν εκ μέρους των συνεργατικών ειδικών αποξηρανητριών διά την σταφίδα.

10. Παράτασιν της υποβολής αιτήσεων επί τη βάσει του νόμου **1940** προς πληρωμήν αποζημιώσεως διά κτήματα χρησιμοποιηθέντα ή επιταχθέντα διά στρατιωτικούς σκοπούς, με συμμετοχήν ειδικού αντιπροσώπου της ΠΕΚ εις τας επιτροπείας αποζημιώσεων και επίσπευσιν πληρωμής των ήδη εκτιμηθεισών αποζημιώσεων και κατεδάφισιν των κούκων, δαπάναις της κυβερνήσεως.

11. Αναπροσαρμογή των τιμών των γεωγικών προϊόντων αναλόγως του κόστους αυτών εις τον παραγωγόν και του σημερινού τιμαρίθμου.

12. Κατάργησιν του θεσμού των επαρχιακών εποπτών και βοηθών.

13. Εξασφάλισιν μέσων μεταφοράς των φαρτών ειδών και χαρουπιών εις τους τόπους καταναλώσεως.

14. Γενικήν κατάργησιν των κυβερνητικών και ιδιωτικών μονοπωλίων και ελευθέραν διεξαγωγήν του εισαγωγικού και εξαγωγικού εμπορίου.

15. Παροχήν ειδών επενδύσεως, υποδήσεως και διατροφής εις τους αγρότας.

16. Κατάργησιν του διατάγματος επιτάξεως ζώων και ιδίως των αροτήρων βοών και ενός χοίρου ανατίμησιν των σφαγίων, επιστροφήν των δερμάτων των τράγων εις τους ιδιοκτήτας και καθορισμόν του όρου "σφάγιον".

17. Ελευθέραν βόσκησιν των αιγών, προβάτων και ζώων εις τας δασικάς περιοχάς και αναστολήν των περιοριστικών περί αιγοτροφίας Νόμων, κατά την διάρκειαν του πολέμου και πέντε έτη μετά την λήξιν του.

18. Ιδρυσιν Ταμείου Προνοίας διά πληρωμήν αποζημιώσεων εις τους αγρότας εις περίπτωσιν θεομηνιών και αφοριών.

19. Ελευθέραν ξύλευσιν και άρσιν του διατάγματος εκκοπής ιδιωτικών δένδρων.

20. Θετικήν καταστροφήν επιβλαβών διά την

γεωργίαν και την δενδροκομίαν εντόμων, πτηνών και ποντικών δι' αυξήσεως της αμοιβής των καταγινομένων εις αυτήν.

21. Αμεσον καταπολέμησιν της **Rust Meat** και αχηβαδωτής ψώρας των εσπεριδοειδών εμφανιζομένης επικινδύνως της μεν πρώτης εις τους κήπους Αμμοχώστου, της δε δευτέρας εις τους της Λεμεσού ίνα προληφθή η μετάδοσις αυτών εις όλην την Νήσον.

22. Εξεύρεσιν ποσίμων υδάτων δι' εξόδων της Κυβερνήσεως εις χωρία στερούμενα τοιούτων.

23. Μετατροπήν του ζυγιστικού συστήματος όλων των ειδών, μηδέ των υγρών εξαιρουμένων εις οκάδας βάρους.

24. Ελευθέραν εκλογήν από των κοινοτήτων χωριτικών αρχών και αγροφυλάκων.

Δίδομεν εντολήν εις την Εκτελεστικήν Επιτροπήν του Ανωτάτου Αγροτικού Συμβουλίου της ΠΕΚ αποτελουμένην εκ των κ.κ. Χ. Χατζηχάρου, Γραμματέως εξ Αθηάινου, Διονυσίου Χριστοφόρου Ταμίου εκ Λαπήθου και Λοΐζου Ιερείδου εκ Μόρφου, όπως επιδώσωσι μέσον του εντίμου Αποικιακού Γραμματέως το παρόν ψήφισμα μετά επεξηγηματικού υπομνήματος και ζητήσωσι συνέντευξιν όπως αναπτύξωσι και προφορικώς τα διάφορα ζητήματά μας.

Εν Λευκωσία τη **1.5.1943**